

SJÄLVSTÄNDIGT ARBETE VID LTJ-FAKULTETEN

Lantmästarprogrammet
7,5 hp

Kvighotell

Fakulteten för Landskapsplanering, trädgårds- och jordbruksvetenskap

Christoffer Johansson

2009

SLU, Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för Landskapsplanering, trädgårds- och jordbruksvetenskap, LTJ

Författare:

Christoffer Johansson

Titel:

Kvightell

Custom Heifer Raising

Program/utbildning:

Lantmästarprogrammet

Lantmästare

Huvudområde:

Djurbiologi

Nyckelord (6-10 st):

kvightell, rekryteringsdjur, mjölkproduktion, kalv, uppfödningformer, kor

Handledare:

Anders Herlin

Examinator:

Christian Swensson

Kurskod:

EX0270

Kurstitel:

Examensarbete för lantmästarprogrammet

Omfattning (hp):

7,5

Nivå och fördjupning:

Grund AB

Utgivningsort:

Alnarp

Månad, År:

Oktober, 2009

Serie:

Självständigt arbete vid LTJ-fakulteten

Omslagsfoto:

FÖRORD

Lantmästarprogrammet är en två-årig universitetsutbildning vilken omfattar 120 högskolepoäng (hp). En av de obligatoriska delarna i denna är att genomföra ett eget arbete som ska presenteras med en skriftlig rapport och ett seminarium. Detta arbete kan t ex ha formen av ett mindre försök som utvärderas eller en sammanställning av litteratur vilken analyseras. Arbetsinsatsen ska motsvara minst 5 veckors heltidsstudier (7,5 hp).

Anledningen till att jag just valde att studera s.k. kvighotell var att jag funderade över varför inkalvningsåldern är så hög som den är i Sverige och om detta kan vara ett system som skulle kunna göra att den kom ner på en mer rimlig nivå.

Ett tack riktas till Anders Herlin som varit min handledare samt Christian Swensson som har varit examinator. Dessutom skulle jag vilja tacka Olof Persson och Marianne Jönsson på Skånesemin.

Alnarp maj 2008

Christoffer Johansson

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
SAMMANFATTNING	3
SUMMARY	4
INLEDNING.....	5
BAKGRUND.....	5
SYFTE	5
AVGRÄNSNING.....	5
LITTERATURSTUDIE.....	6
NÄRINGSBEHOV	6
KVGIGANS UPPFÖDNING.....	7
<i>Kalvperioden</i>	7
<i>Kritiska perioden</i>	7
<i>Dräktighetsperiod</i>	8
KOMPENSATORISK TILLVÄXT	8
PLANERING.....	8
HUR MÅNGA KVGIGOR BEHÖVER JAG?.....	9
EKONOMI	9
KVGIGOR PÅ BETE	10
BRUNSTKONTROLL.....	11
KVIGHOTELL	11
VAD ÄR ETT KVIGHOTELL?	11
VARFÖR SKA MAN ANVÄNDA DET?.....	12
VAD FINNS DET FÖR RISKER?	12
KONTRAKT	13
OLIKA BETALNINGSMODELLER	13
<i>Pris per kg tillväxt</i>	13
<i>Kronor per dag</i>	13
<i>Sälja och köpa tillbaka</i>	13
DISKUSSION OCH SLUTSATS	14
REFERENSER.....	15
SKRIFTLIGA.....	15
MUNTLIGA.....	16

SAMMANFATTNING

Det viktigaste i en effektiv kviguppfojdning är planering. En individuell plan för den enskilda kvigan är helt avgörande för att lyckas på ett bra sätt så att tillväxt, utfodring och övrig skötsel individanpassas.

Att ha en hög inkalvningsålder är kostsamt och det visas tydligt när man studerar litteratur i ämnet. I Sverige strävar vi efter 24 månaders inkalvningsålder, men det har visat sig svårt för svenska bönder att klara av detta.

En liten förklaring till den förhållandevis höga inkalvningsåldern i Sverige kan vara att vi har regler som säger att alla djur över 6 månader måste vara ute på sommaren. Då betesdriften försvårar semineringen blir resultatet att en hel del kvigor får vänta med inseminering till hösten. Detta ska dock inte behöva betyda att vi inte kan komma ner till 24 månaders inkalvningsålder. Det som oftast brister är istället planeringen.

Syftet med detta arbete har varit att ta reda på vad begreppet kvighotell innebär och om det skulle kunna vara något att satsa på för svensk mjölkproduktion i framtiden. Detta skulle kunna vara ett led i att få ner inkalvningsåldern i Sverige som i skrivande stund ligger på 28,2 månader. En viktig frågeställning i denna uppfojdningsform är ansvarstagande och kontraktsutformning.

Kvighotell är idag sällsynt i Sverige. Min information är mestadels hämtad från USA därefter anpassad efter bästa förmåga till svenska förhållanden. USA har ett helt annat synsätt vad gäller smittskydd och djurhållning samt ligger före Sverige vad gäller företagsamhet och lönsamhetskrav. Detta resulterar i att mjölkproducenterna i USA har mer än 4 månader lägre inkalvningsålder än Sverige.

SUMMARY

In this essay I have summarized important factors for an effective, but also successful, way to raise and house heifers. This study can be used for other dairy farms to use as guidelines in their process to raise heifers. To let outside heifer growers house, feed and have the heifers pregnant before return, can save a lot of work. But also moneywise, when the care and individual programs makes them strong and increases the growth. The result is a faster breeding and an earlier time for their first calving.

In Sweden the heifers tend to be older if you compare with Denmark or United States where the custom heifer raising is well known and growing. One reason can be the Swedish laws regarding outside grassing for all cows during the summer months. This complicates the insemination work, and often does not the heifer get pregnant until it its back inside the barn in the fall. This way to raise heifers is still pretty unknown in Sweden, therefore a lot of the information I have studied is from the United States or Denmark. I have done my best to adjust the information so it can be comparable to a Swedish working climate and analyze if this can be a good way to raise heifers in Sweden. A very important factor in this breeding form is to get correct written contract including payment method, feeding program etc. This is a way to reduce all reasons for conflict.

Sweden has their own rules regarding vaccination, and how to prevent deceases, and this may also be a problem when you leave your animal to a new place with others. In large countries like United States they have already worked with these issues for a long time and have found ways around it. So there is all the reasons to believe that this form of outside heifer growers will be a successful and economical way of breeding Swedish heifers in the future

INLEDNING

BAKGRUND

Inkalvningsåldern i Sverige ligger på 28,2 månader, vilket är betydligt högre än flera andra länder där man ligger på 22-24 månader. Statistiken visar att högre inkalvningsålder ger lägre avkastning.(2006/2007, Svensk Mjök). Detta ger Sverige en högre produktionskostnad för mjölken då rekryteringsdjuret står för en stor post i mjölkalkylen totalt sett. I bl.a. USA använder man sig av s.k. kvighotell (custom heifer raising) där mjökproducenten låter en uppfödare ta hand om alla sina rekryteringsdjur. Detta gör att mjökproducenten kan lägga mer tid och fokus på sin mjökproduktion.

SYFTE

Detta arbete ska ge mjökproducenter ökad kunskap om alternativ kviguppfödning som i många fall kan ge en billigare uppfödning och medför att man kan maximera antalet mjölkkor på den egna gården.

AVGRÄNSNING

Detta examensarbete består av två delar. Första delen består av en litteraturstudie hur man kan sänka inkalvningsåldern och vad man bör tänka på. Andra delen består av en litteraturstudie om kvighotell. Fokus har lagts på kviguppfödningen fram till kalvningen för rasen SLB/Holstein.

LITTERATURSTUDIE

NÄRINGSBEHOV

Det viktigaste med kvigutfodringen är att se till så kvigan får tillräckligt mycket energi, protein och mineral för att växa enligt den plan man satt upp för hennes tillväxt. I tabell 1 kan man utläsa de normer för utfodring som en kviga behöver för att uppnå en daglig tillväxt på 700 g/dag (Spörndly, 1999). Man bör se till att kvigan är invand på de fodermedel man kommer använda den första laktationen, främst kraftfodret.. Detta gör att man kan vid lågt näringsvärde i grovfodret kompensera med kraftfoder. Man ska dock vara noga med att utfodra med grovfoder som håller god hygienisk kvalitet. Detta för att inte äventyra djurets hälsa och dräktighet (Widebeck, 1997). Lämplig tillväxthastighet varierar beroende på kvigans ålder. I tabell 2 redovisas ett förslag på lämpliga tillväxthastigheter hos kvigan (Almér, 2001).

Tabell 1, Svenska utfodringsnormer för växande nöt för att uppnå en daglig tillväxt på 700 g/dag (Spörndly, 1999)

Levande Vikt	Totalt MJ/dag	MJ/kg ts	Rp, % av Ts	Rp, g/MJ	Rp, g totalt	AAT, g/MJ
76-125	33	11	16,1	14,6	482	7,5
126-175	41	11	14,4	13,1	537	7,25
176-225	48	11	13,6	12,4	595	7
226-275	55	10,1	11,7	11,6	638	6,75
276-325	61	9,7	10,9	11,2	683	6,5
326-375	68	9,2	10,2	11,1	755	6,5
376-425	74	9,2	9,9	10,8	799	6,5
426-475	80	9,2	9,7	10,6	848	6,5
476-525	86	9,2	9,6	10,4	894	6,5
526-575	92	9,2	9,3	10,1	929	6,5
576-625	98	9,2	9,3	10,1	990	6,5

Tabell 2, Förslag på tillväxthastigheter (Almér, 2001)

Ras	Födelse -	3 månader - 530-620 kg	Könsmyndig -	Ålder o vikt
		könsmyndig	Könsmyndig -	24 månader
SLB	3 månader	(ca 13 månader)	Kalvning	vid kalvning
	600-900 g/dag	650-750 g/dag	750-850 g/dag	(exkl kalv)
				24 månader
				530-620 kg

KVIGANS UPPFÖDNING

Kalvperioden

Det man kallar kalvperioden är från födsel till 3 månaders ålder. I denna period bör man främja god tillväxt då kalven har god potential att växa mycket och man har sett genom studier att bra tillväxt i denna period ger högre mjölkproduktion senare i livet.

Man kan, genom att utfodra kon ordentligt ett par månader innan kalvning se till att kalven blir välväxt vid födsel. Om man inte tillför tillräckligt med näring kommer kon att ta det från kalven och från sitt eget hull vilket gör att hon magrar (Widebeck, 1997).

När kalven föds saknar den antikroppar mot stallsmittor som finns i dess närhet. Dessa antikroppar har kon bildat genom att hon har vistats i stallet minst en månad innan kalvning. Enda sättet att ge kalven dessa antikroppar och ett bra skydd mot infektioner är att ge kalven råmjölk från kon. Det är viktigt att ge råmjölken så fort som möjligt efter födsel, ju förr desto bättre. Detta beror på att tunntarmens genomsläpplighet vad gäller antikroppar minskar med tiden. Därför bör man ge råmjölken inom 4 timmar från födsel. Det är viktigt att den kommer från den första urmjölkningsen då halten antikroppar sjunker avsevärt mellan första och andra urmjölkning.

Man bör utfodra två-tre mål råmjölk första levande dygnet och därefter ytterliggare två till tre dygn. Det är även viktigt att se till så att råmjölken håller god kvalitet. Detta kan man kontrollera med en colostrometer (Widebeck 1997). Den första månaden är det mjölkutfodringen som står i fokus. Detta då kalven inte kan tillgodogöra sig näringen från hö och kraftfoder och detta beror helt enkelt på att magarna inte är utvecklade mer än att kunna bryta ner mjölk.

Andra månaden utvecklas magarna färdigt och kalven kan börja sin konsumtion av hö och kraftfoder. Man bör ge den små givor och ofta så kalven har fräsch foder hela tiden. En annan sak som är väldigt viktigt om man ska få kalven att konsumera på ett tillfredställande sätt är att kalven har tillgång till rent vatten. Behovet ligger på 10-15 % av levandevikten (Gunnarsson, 2004).

Kritiska perioden

Den kritiska perioden varar från 3 månaders ålder till könsognad (10-13 månader). I denna period pratar man om att man vill ha en lite lägre tillväxt. Det man grundar detta på är att vid för hög tillväxt (>800 g/dag) finns det risk för att man får förfettnings av juvret. Med det menas att utvecklingen av sekretorisk vävnad hämmas och det istället finns risk att det bildas fettvävnad i juvret. Detta påverkar den framtida mjölkproduktionen negativt. Dock ska man inte vara alltför försiktig med utfodringen så man får för dålig tillväxt under denna period. Då blir inte kvigan stor nog att seminera när man tänkt och juverutvecklingen hämmas. En lagom tillväxt ligger på 650-750 g/dag (Almér, 2001).

Dräktighetsperiod

Denna period varar från seminering tills hon kalvar. Under denna period kan man låta henne växa snabbt. Man brukar räkna med tillväxt på 750-850 gram per dag för att komma upp i en vikt på 530- 620 kg vid kalvning. Det har visat sig vid försök att om man har en tillväxt på över 700 gram/dag ökar också mjölkavkastningen när kvigan kalvat. Detta kan bero på att kvigan har en högre vikt vid inkalvning. Dock finns det en risk att kvigorna blir för feta, med ökad risk för sjukdomar som följd (Foldager & Sejrsen, 1991, citat., Gunnarsson, 2004).

Det är inte åldern utan vikten som avgör när kvigan är köns mogen. Detta gör att man vid intensivare utfodring får sina kvigor köns mogna tidigare än om man har en extensivare uppfödning. Det har också betydelse när kvigorna är födda. Höstfödda kvigor blir köns mogna en månad tidigare än vårfödda. Detta beror på att den ökande dagsljusmängden under vår och försommar påverkar köns mognaden (Widebeck, 1997).

KOMPENSATORISK TILLVÄXT

Om man under en period inte får den tillväxt man tänkt sig kan kvigan ”växa ifatt” det igen senare om hon får god tillgång till bra foder. Dock ska man inte använda detta som ett arbetssätt i kviguppfödningen (Almér, 2001). Vissa av försöken visade också på en viss avkastningsökning hos de kvigor som hade kompensatorisk tillväxt (Choi *et al.*, 1997, Park *et al.*, 1998, citat Karlsson & Dieden 2007).

PLANERING

Planerad kviguppfödning innebär (Widebeck, 1997):

- Bestäm direkt vid födelsen när kvigan ska kalva in.
- Göra tillväxtplaner så man ser till att kvigorna är tillräckligt stora vid seminering och kalvning. Denna ska även ta hänsyn till att kvigan inte ska växa för fort under den känsliga perioden, strax före och runt köns mognaden.
- Räkna foderstat för kvigorna inför stallperioderna så man får önskad viktökning.
- Kontrollera med regelbundna bröstomfångsmätningar (ca 3 ggr/år) att kvigorna växer som planerat. Korrigera tillväxtplanen och foderstaten om kvigorna avviker från planen.

HUR MÅNGA KVIGOR BEHÖVER JAG?

Om man har en besättning på 40 kor med en rekryteringsprocent på 32 % och en inkalvningsålder på 24 månader behöver man 28 insatta kvigor per år. Har man däremot samma besättning med inkalvningsålder på 30 månader behöver man 35 stycken. I tabell 3 redogörs behovet av rekryteringsdjur, då utslagsfrekvensen och inkalvningsåldern varierar (Nordgren, 1998).

Tabell 3. Behovet av rekryteringsdjur i en 40 kors besättning med 10 % säkerhetsmarginal vid olika utslagsfrekvens och inkalvningsålder (Nordgren, 1998).

Utslagnings frekvens %	Ålder vid inkalvning (månader)							
	22	24	26	28	30	32	34	36
20%	16	18	19	21	22	23	25	26
24%	19	21	23	25	26	28	30	32
28%	23	25	27	29	31	33	35	37
32%	26	28	31	33	35	38	40	42
36%	29	32	34	37	40	42	45	48
40%	32	35	38	41	44	47	50	53
44%	35	39	42	45	48	52	55	58

EKONOMI

Finns ett flertal studier där man undersökt hur mycket det skiljer i uppfödningsekostnader vid 24 månaders inkalvning respektive 28-30 månader. Det viktigaste motivet till att sänka inkalvningsåldern är naturligtvis kostnaden för att föda upp kvigan. Det handlar om att balansera kravet på god ekonomi med kraven på en välväxt, väl fungerande och hållbar kviga. Det finns beräkningar från flera länder på det ekonomiska utfallet beroende på inkalvningsålder och de är alla samstämmiga – det lönar sig att sänka inkalvningsåldern (Almér, 2001). I tabell 4 kan man utläsa de beräkningar som gjorts i Sverige, där man kommit fram till att det kostade 3000 kr mer att få fram en kviga med en inkalvningsålder på 30 månader än en på 24 månader (Nordgren, 1999).

Tabell 4
Uppfödningkostnader i kronor för kvigor med olika
inkalvningsålder (efter Nordgren, 1999).

Kostnad	24-månaders inkalvningsålder	30-månaders inkalvningsålder
Kvigkalv	780	780
Foder	4444	5734
Arbete	2013	2415
Övrigt*	5301	6590
Totalt	12538	15519

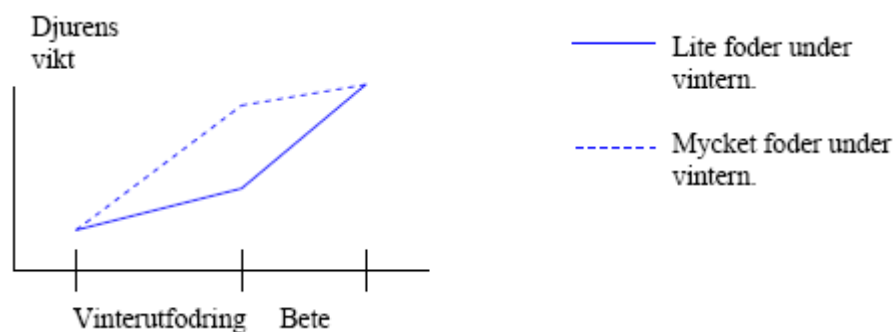
* Här ingår bl.a. semin, räntor, avskrivningar, veterinär m.m.

KVIGOR PÅ BETE

Alla nötkreatur över sex månader och hålls för mjölkproduktion ska vara på bete sommartid enligt Djurskyddsförordningen (Rundqvist, 2004). Första sommaren kvigorerna släpps på bete är de mellan 6 och 13 månader gamla. Det viktigaste under betessäsongen är att se till att de växer som de ska då många ska semineras senare under året och måste då vara tillräckligt stora. (SLB 350 kg)

För att nå tillräcklig tillväxt på kvigorerna bör man hålla ett bete med låg förekomst av inälvsparasiter och att man har möjlighet att tillskottsutfodra om inte betet är tillräckligt. Det är viktigt att man gör övergången till och från bete så smärtfri som möjligt. Detta gör man genom att dra ner kraftfodergivorna i god tid innan betessläpp och stödutfodra med grovfoder innan installning.

För att inte tappa i tillväxt under slutet av betessäsongen är det viktigt att man tar in kvigorerna i tid alternativt stödutfodrar tillräckligt. Studier har visat sig att om man inte utfodrat tillräckligt intensivt under stallperioden kan kvigan utnyttja ett bete bättre och växer då i kapp kvigor som haft en intensivare utfodring under stallperioden (Rundqvist, 2004). Se figur 1.

Figur 1. Illustration av effekten ”kompensatorisk tillväxt” (Matzon, 1996).

BRUNSTKONTROLL

För att man ska komma ner på inkalvningsålder på 24 månader krävs att man har en väl utarbetad strategi hur brunstpassning, semineringar och dräktighetsundersökningar ska ske. Det finns försök som visar att man missar minst varannan brunst. Detta har gjort att besättningar investerar i olika hjälpmedel för att lättare hitta brunster. Men det är viktigt att bara ta detta som ett komplement till sin egen brunstpassning och inte tro att det är den totala räddningen (Andersson, 2005).

KVIGHOTELL

VAD ÄR ETT KVIGHOTELL?

Ett kvighotell är en anpassad anläggning dit man lämnar sina kvigor för uppfödning. Upplägget mellan uppfödaren och mjölkproducenten kan variera mycket beroende på behov från vardera part. Främst mjölkproducenten som har olika förutsättningar på sin gård för att föda upp sina kvigor. Detta kan vara allt från att kvigan lämnas när den är väldigt lite, typ 3 veckor, och sedan flyttas tillbaka till mjölkproducenten precis innan kalvning eller att den bara är på kvighotellet ett kort tag när den ska semineras eller under en tid när mjölkproducenten har dåligt med plats. I Sverige finns det väldigt få kvighotell. Bl.a. driver Skånesemin ett som har plats för 80 kvigor. Där är det mestadels under seminering kvigorna vistas på hotellet. Detta kan förklaras av att den drivs av en husdjurstekniker (Jönsson, 2008).

I Danmark har man ca 60 etablerade kvighotell med ca 200 kvigor per hotell. Här används den många gånger för att det tar så lång tid att få miljötillstånd till utökning och används då för att flytta bort kvigorna under en period för att ge plats åt fler kor på gården. Ofta flyttas kvigorna när dom är väldigt små och kommer hem precis innan kalvning (Kjærsgaard, 2008).

Storleksrationaliseringarna har under senare år gått väldigt fort. Man har i USA sett en stor utveckling av det vi i Sverige kallar kvighotell. Detta på grund av att areal underlaget begränsar djur hållningen när man kommer upp i större besättningar. Man vill även kunna fokusera mer på mjölkproduktionen och låta någon annan sköta ens kvigor (Wolf, 2003).

Det är väldigt varierande storlek på uppfödarna i USA. En studie visar att man ligger på mellan 30 och 20000 kvigor per enhet med ett snittantal på 1200. Storleken varierar med storleken på mjölkproducenter i ett visst område. Inte nog med att antalet kvigor varierar. Typ av byggnader varierar också. Man använder sig av allt från äldre mjölkproduktionsstallar till nybyggda stall bara för kviguppfödning (Wolf, 2003).

VARFÖR SKA MAN ANVÄNDA DET?

Det finns enligt de Ondarza, (2001) och Joseph Beiler, (2000) många argument för att använda sig av kvighotell:

- Man har kanske inte tillgång till tillräckligt med arbetskraft.
- Tillgången på åkerareal är inte tillräcklig för foderproduktion och spridningsareal.
- Om man efter en ekonomiskt försvarbar ombyggnad kan använda sina kvigstallar till mjölkproduktion
- Renodlar man produktionen på gården till bara mjölkproduktion har man mer tid att fokusera på mjölkproduktionen.
- Ett kvighotell har större potential att föda upp kvigor på ett ekonomiskt och effektivt sätt då han är specialiserad på just det. Dessutom har han byggnader och beläggning som är anpassade efter att kvigor ska växa så mycket som möjligt.
- Om man inte är tillräckligt duktig på att föda upp kvigor och detta gör att man förlorar pengar i denna del av verksamheten.
- Man vet vad ens kviguppfödning kostar.
- Ofta får man inte tillräckligt med lån för att bygga ut både för kor och rekryteringsdjur på samma gång. Då kan det vara bra att flytta iväg dessa djur under deras uppfödningstid. Detta för att kunna bygga upp ett eget kapital som medger en uppbyggnad av egen uppfödning i framtiden om man vill det.
- Man kan även använda sig av kvighotell för att inte kvävetrycket ska bli så stort på ett ställe. Kanske behöver ägaren av kvighotellet gödseln bättre till sina grödor än mjölkproducenten.

VAD FINNS DET FÖR RISKER?

Trots många fördelar finns det även vissa risker man bör ta i beaktning vid användning av detta system. Nedan är några av de viktigaste att tänka på (Fischer, 2002):

- Man mister en del av kontrollen vilket innebär att man måste lita på uppfödaren.
- Smittorisken är större. Ofta finns det mer än ens egna kvigor hos uppfödaren.
- Konflikter mellan uppfödaren och mjölkproducenten.
- Man kan få tillbaka kvigor som man inte är nöjd med, t.ex. för små. Det gäller därför att vara mycket noggrann vid urvalet av uppfödare.

KONTRAKT

Det man ska tänka på när man använder sig av kvighotell är att man ska vara noga att skriva ordentliga kontrakt. Detta för att det inte ska bli några överraskningar åt något håll. I detta kontrakt bör finnas (de Ondarza, 2001):

- Kostnaden/dag eller kostnaden/kg tillväxt preciseras.
- Ålder och vikt vid mottagande och leverens av kvigor till o från uppfödaren.
- Antal
- Avtalstid
- Vem ska stå för transportkostnaden?
- Vem ska bekosta veterinär- och semin kostnader och vad ska ingå?
- Vad händer om en kviga dör? Ofta delas denna av kvighotellet respektive mjölkproducenten.

OLIKA BETALNINGSMODELLER

Pris per kg tillväxt

Detta system innebär att man väger in kvigor när de anländer till uppfödaren och sedan väger ut dem när de säljs tillbaka till mjölkproducenten igen. Man har ett förutbestämt pris per kg tillväxt vilket gör att slutpriset är känt redan vid insättning. Dock är det viktigt att man har någon typ av straffavgift vid för feta kvigor (Fischer, 2002).

Kronor per dag

Detta system bygger på att man betalar en viss avgift per dag. Ett bra system då man vet hela tiden vad det kostar. Men det är lätt att utfodringen inte blir lika intensiv bara för att det ska bli fler foderdagar. Man bör skriva in önskad tillväxttakt i kontraktet för att slippa detta problem (Fischer, 2002).

Sälja och köpa tillbaka

Det finns en modell där mjölkproducenten säljer kalven till uppfödaren. Sedan har han förköpsrätten på just sina kalvar. Detta överför alla risker till uppfödaren. Ger ojämnt kassaflöde för uppfödaren. Men även för mjölkproducenten kan det vara jobbigt att hantera de stora fakturorna som detta system medför (Fischer, 2002).

DISKUSSION OCH SLUTSATS

Detta examensarbete blev kanske lite mer komplicerat än vad jag hade tänkt. När jag valde ämne och satte mina frågeställningar trodde jag att det skulle finnas mer information att hämta från svenska källor. Dock visade det sig att kvighotell är ett relativt nytt fenomen i Sverige. Detta fick jag uppleva både när jag sökte information på nätet och ringde till Skånesemin som driver ett eget kvighotell.

Jag visste att kvighotell var ganska utbrett i Danmark och fick där kontakt med en rådgivare specialiserad på bl.a. kvighotell (kviehotel). I Danmark har man en hemsida (www.kviedating.dk) där man kan gå in och kolla var kvighotellen finns och om det finns några lediga platser. Hon berättade att i Danmark finns det ett 60-tal kvighotell och antalet ökar hela tiden. Detta på grund av att besättningarna bara blir större och större. Det händer även att en del tycker att det tar för lång tid att få miljötillstånd till fler djurenheter och då skickar man iväg kvigorna för att kunna ha fler mjölkande kor på gården. En annan sak som gör att man skickar iväg kvigorna är att det är brist på arbetskraft. Man har gjort en beräkning på att det kostar cirka 15 dkr./dag att ha en kviga på ett kvighotell i Danmark (Fisker & Bendix, 2008).

Jag har alltså inte kommit fram till någon riktig slutsats i detta examensarbete men tror ändå att jag har gått genom en stor del av problematiken och tagit upp det som behöver nämnas för att lyckas med sin kviguppfödning, både om man gör det i egen regi eller om man lämnar iväg kvigorna. Det varje mjölkproducent bör göra är att se över sin egen gård och räkna på vad det kostar att föda upp en kalvfärdig kviga och fundera över hur man vill ha det på sin gård. Man bör ta ställning till om man är redo att släppa på kontrollen för att maximera antalet mjölkkor eller om man själv vill ha full koll på sina rekryteringsdjur. Hänsyn bör även tas till hur mycket som hinns med. Framtiden i Svensk mjölkproduktion kommer att bli mer resultatnriktad och man kommer vilja tjäna så mycket pengar som möjligt på det företag man har.

Jag tror därmed att kvighotellen och uthyrd kviguppfödning kommer att öka även här i Sverige. Ett bra samarbete för en expanderande mjölkproducent kan vara att leta reda på någon f.d. mjölkproducent med bra stallar och bra djuröga som skulle vilja föda upp kvigor åt honom. Man kan även använda det vid inköp av nya djur som karantänsstall innan man tar in djuren i ens egen besättning. Det är bara fantasin som sätter gränserna. Dock ska man vara noga med att skriva kontrakt, så båda parter vet vad som gäller. Det är väldigt viktigt att man har en bra relation parterna emellan, så uppfödningen stämmer överens med mjölkproducentens krav. Smittskyddet är också en viktig faktor att ha noggrann kontroll på. Förflyttning och stora grupper med djur ökar risken för smittspridning.

Jag tycker att man borde ha mycket bättre fokus på sin kviguppfödning. Det räknas alldeles för lite på det. Nästan alla mjölkbönder har en foderstat till korna som följs till punkt o prickar men kvigorna utfodras oftast lite mer ungefärligt.

REFERENSER

SKRIFTLIGA

Almér, M. 2001. Rekryteringskvigan en litteraturstudie. Svensk Mjök T-nr 2630, Hållsta.

van Amburgh, M.E., Galton, D.M., Bauman, D.E., Everett, R.W., Fox, D.G., Chase, L.E., Erb, H.N. Effects of three preburtal body growth rates on performance of holstein heifers during first lactation. J. Dairy Sci 81:527

Andersson, A. 2005. Kons fertilitet – kostnader och åtgärder. http://ex-epsilon.slu.se/archive/00000713/01/2005_03.pdf (12 april 2008)

Choi, Y.J., Han, I.K., Woo, J.H., Lee, H.J., Jang, K., Myung, K.H., Kim, Y.S. 1997. Compensation growth in dairy heifers: the effect of a compensatory growth pattern on growth rate and lactation performance. J Dairy Sci 80:519-524.

Fischer, D. 2002. Is Customer Heifer Raising for You?. <http://www.livestocktrail.uiuc.edu/dairynet/paperDisplay.cfm?ContentID=359> (22 mars 2008)

Fisker, I., Bendix Jensen, E. 30 april 2008. Landbrugsinfo - KvægInfo nr.:1858 ”Prisen per foderdag på kviehotel”. <http://www.lr.dk/kvaeg/informationsserier/kvaegforsk/1858.htm> (2 maj 2008)

Gunnarsson, T. 2004. Kviguppövning med sikte mot låg inkalvningsålder. Examensarbete Institutionen för jordbrukets biosystem och teknologi, Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp.

Hansa Husdjur. 6 februari 2006. Avtal om kviguppövning. <http://www.hansahusdjur.se/kontrakt.doc> (16 april 2008)

Karlsson, A., Dieden K. 2007. Effekter av olika tillväxthastigheter under kalvperioden. http://ex-epsilon.slu.se/archive/00001749/01/740215_2007_33.pdf (12 april 2008)

Nordgren, P., 1999. Inkalvningsålderns betydelse för lönsamheten i mjölkföretag. En rapport från Mjölkekonomi. Svensk Mjök. Stencil 11 s.

de Ondarza, M. 2 januari 2001. Contract Heifer Raising. http://www.milkproduction.com/Library/Articles/Contract_Heifer+_Raising.htm (15 mars 2008)

Rundqvist, S. 2004. Mjölkraskvigors tillväxt på naturbete. <http://ex-epsilon.slu.se/archive/00000319/01/2004nr40.pdf> (12 april 2008)

Spörndly, R. 1999. Fodertabeller för idisslare. Rapport 247. Institutionen för husdjurens utfodring och vård, SLU. Uppsala

Svensk Mjölks årsresultat i kokontrollen 2007.

Widebeck, L. et al. 1997. Mjölkkor, LTs förlag, Stockholm.

Wolf, C. A. 2003. Custom Dairy Heifer Grower Industry Characteristics and Contract Terms. <http://jds.fass.org/cgi/content/full/86/9/3016> (26 april 2008)

.

MUNTLIGA

Jönsson, Marianne, chefsveterinär, Skåne ek. för., mars 2008.

Kjærsgaard, Anna-Sofie, rådgivare, Vestjysk Landboforening, maj 2008.

Persson, Olof, VD, Skånesemin ek. för., mars-maj 2008.